

Eveline en Bas
IVN Het Groene Wiel

ivn natuur
educatie

Werksessie

1. Beheer en onderhoud
2. Biodiversiteit vergroten
3. Waterdoorlatend schoolplein

Beheer en onderhoud

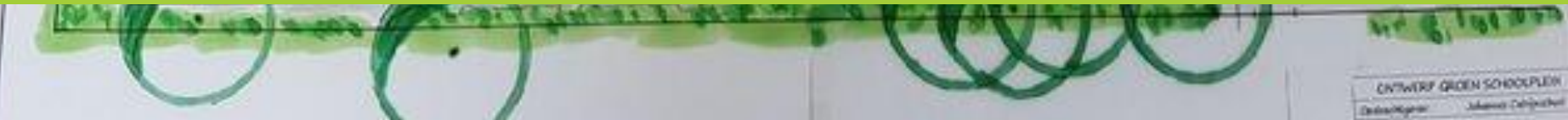
Beheer en onderhoud groen schoolplein:
intensiever dan grijs schoolplein

Waar aan denken:

ondergrond	maaïen, vegen, harken, bijvullen, ..
speeltoestellen	controleren, schoonmaken, zand bijvullen, ..
speelaanleidingen	controleren, schoonmaken, ..
planten-geveltuinen, borders	(bij)planten, wieden, snoeien, bemesten, ..
planten-struiken/hagen	(vorm)snoei, wieden, ..
planten-bomen	(vorm)snoei, controleren, ..
moestuin	zaaien, planten, wieden, stekken, oogsten, water geven, spitten, ..
wateronderdelen	controleren, verversen,..
algemeen	vegen, afval opruimen, ..

Neem beheer en onderhoud mee tijdens ontwerpen

Wat zijn voordelen van beheer groen schoolplein?

Betrekken leerlingen:

- Andere kwaliteiten aan bod
- Natuuronderwijs al doende
- Beweging en afwisseling

Betrekken ouders en buurt:

- Verhogen ouderbetrokkenheid
- Buurt betrokken: oogje in het zeil

Met welke partijen ga je onderhoud en beheer doen?

- Hovenier: vakwerk, zoals snoeien van fruit ed
- Ouders en vrijwilligers: 3 x per jaar een werkdag voor het grovere werk, herstel ed
- Team en leerlingen: kleiner onderhoud per week of maand

Beheer en –beleefkalender: mooi middel

- Beheerstaken : wat en wie?
- Beleef-activiteiten voor leerlingen
- (natuur)lessen

Voorbeelden: www.onsgroeneschoolplein.nl

- Per groep een eigen stukje / onderwerp
- Integratie van onderhoud en beleving groene plein in je lesprogramma

	NME lespakket (LP) en/of project (PR)	Activiteit op het plein, tuin en eventueel in het Leidse Hout	Opdrachtkaarten van www.onsgroeneschoolplein.nl	Aansluiting bij Natuniek
ber	PR groene voetstappen LP de ontdektuin LP Bouwen voor beesten	Ruiken aan de bloemen en kruiden/geurtuin Insectenhotel maken	- Kriebelbeestjes - insectenhotel bouwen	Project, hotel voor insecten
er	PR herfstbladeren en beestjes	Kikker- en paddenhuisje maken Schuilplekken voor kleine insecten zoeken	kikker- en paddenhuisje	
ber		Bekijken wat de wind met het plein doet	grondsoorten, kleuren in de grond	
ber		Vogels bekijken		
		Wandelen in het Leidse Hout		
ri		Verschillende kleuren zoeken op het plein	lopen in de regen	
		Zaaien in de kruiden/zintuigentuin	veren	
	Natuurpad, zelf-doe-lentepad	Zaaien in de kruiden/zintuigentuin	insectenhotel bouwen	
		Beheren en beleven kruiden/zintuigentuin Beestjes zoeken in de sloot	zomergeuren	Natuur, leven in de sloot

2. Vergroten van de biodiversiteit.

Subsidievoorwaarden: “*Van de aanvrager wordt gevraagd in het projectplan op te nemen op welke wijze de biodiversiteit op het Groene Schoolplein wordt vergroot. Dit kan door te kiezen voor bij voorkeur inheemse beplanting die goed is voor insecten en vogels of bijvoorbeeld door vogelhuizen of een insectenhotel te plaatsen.*”

Waarom meer biodiversiteit?

- Goed voor planten en dieren.
- Natuurwaarde verhogen.
- Kinderen ontdekken dieren rond school (vogels, vlinders, insecten)

Waar moet ik voor kiezen?

Dieren

Vogels

Wat kun je doen om deze dieren en planten het naar de zin te maken?

- Natuurlijke heggen (veldesdoorn, liguster, beuk)
- Bomen en struiken die bessen leveren
- Groenblijvers (taxus, hulst, conifeer)
- Stekelige struiken (meidoorn, vuurdoorn, berberis) en klimplanten tegen een muur (klimop, klimhortensia, klimroos)
- Nestkastjes ophangen op hoge, beschutte plekken
- Zand en water om in te badderen

Vlinders

- Natuurlijke heggen ter beschutting
- Planten die vlinders aantrekken: zie de website van de [Vlinderstichting](#)
- Groeperen van verschillende kleurrijke bloeiende planten
- Rotsmuurtjes, stapstenen of kiezelpadjes die de warmte opnemen
- Zorg voor vochtige plekkjes
- Vlinderkasten ophangen

Insecten

- Zorg voor kieren tussen tegels en stenen
- Omgekeerde bloempotjes en blokken hout vormen goede nestelplekken
- Holle buisjes van bijvoorbeeld bamboe zijn een goede plek om een nestje in te maken (een soort insectenhotel)
- Met name nectarrijke bloemen trekken insecten aan (en vervolgens vogels en vleermuizen)
- Hoe meer variatie in bloemen en planten, hoe meer insecten
- Breng water in de tuin, bijvoorbeeld een vijver of waterschaal (een waterpartij in de vorm van een ornament, spuitfiguur, waterbol of molensteen is een mooi alternatief als je geen vijver wil)

Mosiek of Turkse eik bladeren, knoppen

Bij een les over bladvormen hoort natuurlijk ook een gelobd blad. De bladeren van de Turkse eik zijn in de winter aan de boom hangen. Maar de eik wordt net als de esdoorn al snel groen. De mosiek is een goed alternatief: die wordt groot, maar kan ook de mosiek een mossige eikel. Vooral jongere

Wat kan ik samen met de kinderen doen?

Veel! O.a.

- Maken van 'zaadbommen'
- Bouwen van insectenhôtels
- Vogelhuisjes knutselen
- Hoekjes maken van dode boomstammen

Ook wens van provincie: waterdoorlatende grond.

A close-up photograph of a pond. On the left, a yellow lotus flower is in bloom, its petals radiating outwards. To its right and slightly below, a small blue damselfly is perched on a green lily pad. Several other large, vibrant green lily pads float on the dark, still water. The text "Beleef de natuur!" is centered in the middle of the image in a white, sans-serif font.

Beleef de natuur!